

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 54/2022
03.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Дубравке Дамјановић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због продуженог кривичног дела недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Наташе Николић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К 34/16 од 03.09.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 843/21 од 03.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 03.02.2022. године, већином гласова је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Наташе Николић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К 34/16 од 03.09.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 843/21 од 03.12.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу К 34/16 од 03.09.2021. године, између осталог, окривљени АА оглашен је кривим због продуженог кривичног дела недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика и продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у подстрекавању у вези члана 34. став 1. и члана 61. Кривичног законика, а окривљени ББ оглашен је кривим због продуженог кривичног дела недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. у помагању у вези члана 35. и 61. Кривичног законика и продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у помагању и саизвршилаштву у вези члана 35., 33. и члана 61. Кривичног законика. Окривљеном АА је наведеном пресудом за продужено кривично дело недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика утврђена казна затвора у трајању од једне године, а за продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у подстрекавању у

вези члана 34. став 1. и члана 61. Кривичног законика утврђена казна затвора у трајању од две године и шест месеци и на основу члана 60. Кривичног законика изречена јединствена казна затвора у трајању од три године и три месеца, у коју му је урачунато време проведено у притвору, почев од 22.12.2011. године до 21.04.2012. године, а коју казну ће издржати по правноснажности пресуде. Окривљеном ББ је истом пресудом за продужено кривично дело недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. у помагању у вези члана 35. и члана 61. Кривичног законика утврђена казна затвора у трајању од четири месеца, а за продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у помагању и саизвршилаштву у вези члана 35., 33. и члана 61. Кривичног законика утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и на основу члана 60. Кривичног законика изречена јединствена казна затвора у трајању од осам месеци, у коју му је урачунато време проведено у притвору, почев од 22.12.2011. године до 21.04.2012. године, а која казна ће бити извршена тако што ће наведену казну затвора издржавати у просторијама у којима станује у ..., улица ... број ..., уз примену електронског надзора.

Истом пресудом је одређено да окривљени ББ не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора.

Истом пресудом, на основу члана 264. став 1. ЗКП одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљених, као и да се од окривљеног АА одузима имовинска корист прибављена извршењем кривичног дела у износу од 1.668.720 динара, а коју је окривљени дужан да уплати у буџет Републике Србије у року од три месеца од дана правноснажности пресуде.

Истом пресудом, оштећена Војска Србије се ради остваривања имовинскоправног захтева упућује на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 843/21 од 03.12.2021. године, усвојене су као основане жалбе браниоца окривљених у делу осуде за кривично дело описано у ставу један изреке пресуде и пресуда Вишег суда у Нишу К 34/16 од 03.09.2021. године укинута у ставу један изреке и предмет је у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење. Такође, истом пресудом, усвојена је и жалба ВЈТ у Нишу, те је преиначена пресуда Вишег суда у Нишу К 34/16 од 03.09.2021. године у ставу два изреке, у делу одлуке о кривичној санкцији, одлуке о трошковима кривичног поступка и одузимању имовинске користи и имовинскоправном захтеву. Апелациони суд у Нишу је наведеном пресудом, у делу одлуке о кривичној санкцији, преиначио пресуду Вишег суда у Нишу К 34/16 од 03.09.2021.године, тако што је осудио окривљеног АА за продужено кривично дело недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, за које је побијаном пресудом оглашен кривим, на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци, у коју му је урачунао време проведено у притвору, почев од 22.12.2011. године до 21.04.2012. године и од окривљеног АА одузео имовинску корист

прибављену извршењем кривичног дела у износу од 1.668.720 динара, а за коју је одређено да је окривљени дужан да уплати у буџет Републике Србије у року од три месеца, а окривљеног ББ осудио за продужено кривично дело недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. у помагању у вези члана 35. и члана 61. Кривичног законика, за које је побијаном пресудом оглашен кривим, на казну затвора у трајању од шест месеци, у коју му је урачунао време проведено у притвору, почев од 22.12.2011. године до 21.04.2012. године и применом члана 45. став 5. и 6. Кривичног законика, одредио да се казна има извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује без примене електронског надзора и које просторије окривљени не сме напуштати осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора, док је жалбу браниоца окривљених АА и ББ, изјављену на осуду за кривично дело из става два изреке одбио као неосновану и побијану пресуду у непреиначеном делу потврдио.

Истом пресудом одбијена је као неоснована жалба ВЈТ у Нишу и пресуда у ставу 3. у погледу окривљеног ВВ и окривљеног ГГ, је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднела бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Наташа Николић због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев као основан и преиначи побијане правноснажне пресуде и осуди окривљене АА и ББ за радње предузете дана 19.12.2011.године и то окривљеног АА за кривично дело недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, на казну затвора у трајању од шест месеци, а окривљеног ББ за кривично дело недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. у помагању у вези члана 35. и 61. Кривичног законика, на казну затвора у трајању од четири месеца, у које казне би окривљенима урачунао време проведено у притвору, а у погледу осталих радњи предузетих у временском периоду од 2007. године до 03.12.2021. године одбије оптужбе у односу на окривљене услед застарелости кривичног гоњења у смислу члана 422. став 1. тачка 3. ЗКП.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, је неоснован.

Бранилац окривљених у захтеву наводи да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 61. Кривичног законика, односно да је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења у

складу са чланом 103. и 104. Кривичног законика за наведено кривично дело и то у делу за све радње кривичног дела које су предузете до 03.09.2011. године, протеклом десет година, односно даном доношења првостепене пресуде дана 03.09.2021.године. Бранилац даље у захтеву оспорава наводе другостепеног суда да се у конкретном случају ради о продуженом кривичном делу за које су окривљени осуђени, оспоравајући утврђено чињенично стање, те закључује за разлику од другостепеног суда, да се у конкретном случају ради о појединачним кривичним делима, јер су окривљени набављали нафту и уље из различитих извора и продавали их различитим купцима, у неутврђеном временском периоду од четири године, те да не постоји истоврсност оштећених. Бранилац наводи да је првостепеном и другостепеном пресудом повређен закон јер је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења за свако појединачно кривично дело из састава продуженог кривичног дела недозвољена трговина из члана 234. Кривичног законика и то за свако које је извршено до дана 03.12.2011. године, те да једино није застарело кривично гоњење за кривично дело недозвољена трговина извршено дана 19.12.2011.године, где се окривљени АА појављује као извршилац, а окривљени ББ као помагач.

Изнети наводи браниоца окривљених, од стране Врховног касационог суда, су оцењени као неосновани.

Одредбом члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП је прописано да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење.

Из списка предмета произилази да су пресудом Вишег суда у Нишу К 34/16 од 03.09.2021. године, окривљени оглашени кривим да су током 2011.године (појединачне радње предузимане у периоду од 2008.године до 2011. године) у урачунљивом стању, са умишљајем, као саучесници, окривљени АА немајући овлашћења за трговину набавио робу у већој вредности у сврху продаје и у већем обиму се бавио трговином на територији општине Прокупље, Александровац, Лесковац, Крушевац и Трстеник и то трговином горивом, уљима и мазивима и постигао имовинску корист која прелази четристопедесет хиљада динара, а окривљени ББ му умишљајно помагао у извршењу продуженог кривичног дела недозвољена трговина из члана 243. став 4. вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, пружајући му помоћ приликом утовара и истовара у комби возило горива, уља и мазива и приликом транспорта и продаје истих, на начин како је то ближе описано у изреци пресуде.

Продужено кривично дело за које су окривљени правноснажно оглашени кривим, побијаном првостепеном пресудом, обухвата кривична дела чије је битно обележје одређени новчани износ, па се стога у смислу члана 61. став 5. КЗ, има сматрати да је продуженим делом остварен збир износа остварених појединачним делима, а што очигледно произилази из изреке и образложења првостепене пресуде. С тим у вези је и правна квалификација наведеног продуженог кривичног дела извршена према свеукупном збиру новчаних износа остварених појединачним радњама. У том случају застарелост кривичног гоњења код продуженог кривичног дела почиње тећи од момента када је

предузета радња последњег дела које је обухваћено продуженим кривичним делом, а рок се одређује према правној квалификацији која је прихваћена за продужено кривично дело.

Неосновани су наводи захтева за заштиту законитости, јер из изреке првостепене одлуке Вишег суда у Нишу К 34/16 од 03.09.2021. године, произилази да је првостепени суд у пресуди сабрао износе из појединачних радњи, што представља обележје кривичног дела недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. Кривичног законика и на тај начин дошао до збирног износа, који представља постигнуту имовинску корист, имајући у виду да су радње окривљених обухваћене јединственим умишљајем, који произилази из изреке првостепене пресуде, због чега се појединачне радње не могу раздвајати, већ се застарелост кривичног гоњења, сходно одредби члана 61. став 5. КЗ, рачуна од последње предузете радње која је извршена дана 19.12.2011. године, а која није застарела у време доношења другостепене одлуке. Имајући наведено у виду, неосновано се у захтеву указује да је повређен закон, јер је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења за свако појединачно кривично дело из састава продуженог кривичног дела.

Како су окривљени првостепеном пресудом оглашени кривим да су у временском периоду од 2008. године, све до дана 19.12.2011. године извршили продужено кривично дело недозвољена трговина из члана 243. став 4. вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, а према истом закону прописана казна затвора је од шест месеци до пет година, то у конкретном случају у смислу члана 103. тачка 5) КЗ у вези члана 104. тачка 6) КЗ апсолутна застарелост кривичног гоњења није наступила у моменту доношења другостепене одлуке, како се неосновано истиче у поднетом захтеву.

Неосновано се, према томе захтевом за заштиту законитости браниоца окривљених указује да је доношењем побијаних правноснажних пресуда, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Маша Денић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**